

Samen voor cultuur

Cultuureducatie & cultuurparticipatie

2025

Hendrik-Ido-Ambacht

Inhoudsopgave

Voorwoord: Cultuur is een uitgestoken hand	5	6. Onze aanpak: cultuurakkoord	22
1. Inleiding	8	6.1 Beschrijving van het cultuurakkoord	22
2. Begripsomschrijving	8	6.2 Overeenkomsten met het lokale sportakkoord	22
2.1 Cultuur en kunst	8	6.3 Thema's in het cultuurakkoord	23
2.2 Cultuureducatie	8	6.4 Realisatie van het cultuurakkoord – de kwartiermaker	24
2.3 Cultuurparticipatie	9	6.5 Aansturen en onderhouden van het cultuurakkoord – de cultuurmakelaar	24
3. Onze visie en ambities	9	6.6 Gemeentelijke rol	25
3.1 Visie op cultuur	9	7. Procesplanning	26
3.2 Ambities in het Coalitieprogramma 2022-2026 'Samen voor Ambacht'	11	8. Financiële paragraaf	27
4. Rijksbeleid en wetgeving	12		
4.1 Rijksbeleid: versterking van de betekenis van cultuur voor het sociaal domein	12		
4.2 Wet- en regelgeving: gemeentelijke taken	13		
5. Huidig cultuuraanbod in Hendrik-Ido-Ambacht	14		
5.1 Media en letteren	15		
5.2 Cultureel erfgoed	15		
5.3 Beeldende kunst en bouwkunst	16		
5.4 Amateurkunst en podiumkunsten: theater, dans en muziek	16		
5.5 Speerpunt cultuureducatie	18		
5.6 Speerpunt cultuurparticipatie	20		

Voorwoord

“Cultuur is een uitgestoken hand”

Wethouder Jauharina Oelfke-ten Seldam

Beste lezer,

U leest de eerste woorden van de Ambachtse Cultuurnota en het is aan mij de eer die tot u te richten. Uniek, want Hendrik-Ido-Ambacht had niet eerder een Cultuurnota. U denkt misschien: “Dat ging 700 jaar lang goed, waarom dan nu een Cultuurnota?” Die vraag beantwoord ik graag in dit voorwoord.

Maar eerst lijkt het me goed te duiden wat ik onder ‘cultuur’ versta. Daarvoor haal ik socioloog en schrijver Pieter Jan Bouman aan: “Cultuur is de levensstijl van een samenleving.”

Samenlevingen bestaan in talloze vormen: huishoudens, families, bedrijven, verenigingen... En natuurlijk de Ambachtse, waar deze nota en uitvoering ervan primair voor bedoeld is.

Voor iedere vorm van samenleving is het gezond om zo nu en dan de spotlights te richten op dat wat ons gezamenlijk bindt. Daarmee maken we onderling contact gemakkelijker en dus de samenleving prettiger, hechter en veerkrachtiger. Tegelijk is cultuur een uitgestoken hand naar buiten. Door uit te dragen wat wij zijn, waar we voor staan,

wat onze cultuur is, maken we het de mensen die bij onze samenleving en dus cultuur willen horen, gemakkelijker.

Cultuur verrijkt niet alleen de samenleving, maar ook de mens persoonlijk. Zowel mentaal als in zelfvertrouwen en eigenwaarde. Dat geldt voor de zangeres op het podium, de exposerende fotograaf en de acteurs in het theaterstuk; het geldt ook voor het publiek, de mensen die ervan genieten. De grote waarde daarvan zag ik voor het eerst toen ik net wethouder was en naar het eerste Appeltaartconcert in Ambacht ging.

Mensen voor wie het niet vanzelfsprekend is naar een concert te gaan zoals bewoners van een verzorgingstehuis, bezoeken een uitvoering van professionele musici en krijgen daar koffie of thee en appelgebak. Dat is de korte samenvatting. Want het beschrijft niet hoe deze mensen al dagen uitkijken naar het uitje, hoe ze extra net gekleed stralend het theater binnengaan en hoe ze na afloop nog lang, misschien wel weken of maanden, napraten over wat ze samen beleefd hebben...

Niet heel anders dan hoe u en ik een uitje beleven, vermoed ik. Toch ben ik dankzij het Appeltaartconcert anders naar culturele activiteiten gaan kijken. En dat is dan weer een mooi bruggetje naar kunst, dat deel is van cultuur: kunst laat ons op een andere manier naar dingen kijken. Dankzij kunstenaars zien we dat er niet maar één waarheid is, maar meerdere manieren om de werkelijkheid waar te nemen of na te bootsen. Ook het in staat zijn zich in een ander te verplaatsen, empathie, draagt in positieve zin bij aan de samenleving.

Ik ben er trots op dat we kunst en cultuur verder gaan versterken in Hendrik-Ido-Ambacht. En trots dat daar al heel veel in wordt gedaan. Daardoor is onze uitgangspositie zeer gunstig:

1. We zien kansen om samenwerking tussen organisaties te verbeteren, maar weten ook dat vele al goed samenwerken. Dat inspireert en motiveert!
2. Het Rijk steunt ons financieel.
3. En misschien het belangrijkste om dit te laten slagen: we proberen ook bij de Ambachtse organisaties de wil om Cultureel Ambacht meer op de kaart te zetten!

Verandert dan helemaal niets? Nee. We gaan met dit beleid vooral de culturele organisaties in Ambacht meer in de spotlights zetten. Onderkennen wat zij voor de Ambachtse samenleving betekenen en betekend hebben – daarvoor spreek ik vanaf deze plek graag mijn grote waardering uit. We gaan risico's en kansen in kaart brengen en daarmee aan de slag. Wat hebben de organisaties van elkaar nodig, waar kunnen ze elkaar versterken, zijn er, tot nu toe onbekende, mogelijkheden en fondsen voor Ambachtse culturele instellingen? Dat wordt een taak van onze cultuurkwartiermaker. Die maakt samen met Ambachtse culturele organisaties een cultuurakkoord. Daarna gaan de organisaties, samen met de later aan te nemen cultuurmakelaar, het akkoord uitvoeren.

De stip en de horizon... Natuurlijk beloof ik geen gouden bergen. Voor een Rijksmuseum, een conservatorium of een megabioscoop moet u echt de gemeentegrens over. Maar ik zie zo voor me dat de

Ambachters in, zeg 2030, zelfbewust weten waar het cultureel aanbod is waar ze behoefte aan hebben: binnen Ambacht, binnen de regio of verder daarbuiten. En dat de samenwerking tussen de Ambachtse culturele organisaties nog steviger is dan nu: het geheel is meer dan de som der delen.

“Er kan van cultuur pas sprake zijn als er een minimum aan materiële welstand is. Geen bloem zonder wortels”, zei Godfried Bomans ooit. Met deze nota gaan we wortels en bloem water geven en Ambacht nog verder tot bloei brengen. Want niet alleen de Ambachtse culturele sector verdient eigen cultuurbeleid, de hele Ambachtse samenleving verdient Ambachts Cultuurbeleid.

Jauharina Oelfke-ten Seldam
Wethouder Cultuur

1. Inleiding

Cultuur is net als sport en bewegen een middel om de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van onze inwoners te bevorderen, hun deelname aan de samenleving te vergroten en een gezonde leefstijl te stimuleren. Cultuur draagt bij aan de sociale basis van onze gemeente. Daarom zetten we gericht in op cultuureducatie en cultuurparticipatie.

In deze notitie lichten we onze ambities toe op het gebied van cultuur en beschrijven we hoe we deze willen organiseren en ondersteunen. Dit gebeurt in lijn met de doelstellingen van ons lokale preventiebeleid voor het sociaal domein.

Gedicht en beeld aan Sophiahall

2. Begripsomschrijving

Voor een goed begrip is het belangrijk om eerst te verduidelijken wat we verstaan onder cultuureducatie en cultuurparticipatie. En wat verstaan we eigenlijk onder cultuur (en kunst)?

2.1 Cultuur en kunst

Cultuur omvat alles wat de mens heeft geleerd en voortbrengt binnen een samenleving. Ze omvat kennis, overtuigingen, kunst, recht, ethiek en gewoonten. Vaak worden kunst en cultuur in één adem genoemd, maar kunst is in feite een onderdeel van cultuur. Kunst kan worden omschreven als de bewuste creatie van iets moois of betekenisvol, met behulp van vaardigheid en verbeelding. In deze notitie richten we ons specifiek op lokale culturele uitingen, met een nadruk op kunstvormen zoals film, media en literatuur, cultureel erfgoed, beeldende kunst, amateurkunst, theater, dans en muziek. Dit zijn namelijk de vormen van kunst die onze inwoners actief beoefenen en beleven.

2.2 Cultuureducatie

Cultuureducatie is speciaal bedoeld voor kinderen en richt zich op het doelgericht leren over kunst en cultuur, zowel binnen als buiten school. Het helpt kinderen hun culturele vaardigheden en talenten op verschillende manieren te ontwikkelen.

Door zelf kunst te maken en emoties uit te drukken, ontdekken kinderen hun talenten en verbeteren ze hun zelfexpressie. Ze leren creatief om te gaan met beeld, geluid, tekst en beweging. Door te kijken, te luisteren, deel te nemen aan cultuurbezoeken en over cultuur te lezen, vormen ze hun eigen mening en ontwikkelen ze hun denkvaardigheden. Ze leren ook te reflecteren op hun eigen werk en dat van anderen (zoals kunstenaars) en ontdekken het plezier en de ontspanning die cultuur biedt.

Cultuureducatie draagt breed bij aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen, hun kennis, vaardigheden, zelfvertrouwen en versterkt hun verbondenheid met hun omgeving en het cultureel erfgoed in de gemeente.

2.3 Cultuurparticipatie

Cultuurparticipatie betekent actief meedoen aan cultuur, in welke vorm dan ook. Dit kan variëren van het beleven van cultuur, zoals het bezoeken van musea, theaters en concerten tot het zelf maken van kunst en meedoen aan culturele activiteiten. Door deel te nemen aan culturele

Speuren naar oudste Ambachters

Opgravingen leggen verborgen verleden bloot

Wat heb je daar dan aan, als je die objecte vindt? En ik kan me helemaal voorstellen dat je dat denkt. Maar het zijn alleen deze objecten uit het verre verleden die iets kunnen vertellen over de mensen die hier ooit hebben gewoond. Ik denk persoonlijk dat we zonder het verleden kunnen. Het laat ons zien hoe bijzonder onze wereld is, en hoe die is gevormd.

Opvallend veel bakpannen vonden de archeologen van RAAP in hun werkgebied bij de Ambachtsezoom. Ze hebben veel weg van de nu welbekende wolkpannen. Samen met al het andere aardewerk dat is opgegraven, vormen die potten en pannen een aanzwijzing wat voor mensen negenhonderd jaar geleden op het stukje land woonden. Veel van die potten waren versierd, vaak geïmporteerd uit het huidige België en Duitsland. En daar moet je best wel wat geld voor hebben. Dus RAAP gaat er voor!

Archeologie in Ambacht - Ambachtsezoom

activiteiten kunnen mensen hun creativiteit uiten, zich persoonlijk ontwikkelen, ontspannen en nieuwe mensen ontmoeten. Cultuurparticipatie bevordert niet alleen persoonlijke groei, maar versterkt ook de sociale cohesie en het gemeenschapsgevoel, wat bijdraagt aan een hechtere samenleving.

3. Onze visie en ambities

3.1 Visie op cultuur

Met deze nota erkennen we de maatschappelijke betekenis van cultuur voor de Ambachtse gemeenschap. Daarbij sluiten we aan bij ons lokale preventiebeleid voor het sociaal domein, waarin we de zelfredzaamheid en participatie van onze inwoners, de versterking van sociale verbanden en de krachtenbundeling van maatschappelijke organisaties centraal stellen. Net als sport en bewegen is cultuur van essentieel belang voor de sociale basis van onze gemeente, het welzijn van onze inwoners en een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat.

Culturele activiteiten bevorderen sociale binding en saamhorigheid. Ze creëren ontmoetingen, doorbreken sociaal isolement en stimuleren zorg voor elkaar. Ook dragen ze bij aan maatschappelijke betrokkenheid, inclusie en diversiteit, door mensen actief te laten deelnemen aan het verenigingsleven en vrijwilligerswerk.

Culturele activiteiten spelen een belangrijke rol in de persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners, zoals talentontwikkeling en het vergroten van kennis en vaardigheden. Ze ondersteunen ook de mentale gezondheid door het zelfbewustzijn en gevoel van eigenwaarde te versterken. Ze dragen bovendien bij aan de fysieke gezondheid,

Met Zomerparkdag dankt de gemeente alle mensen die zich als vrijwilliger inzetten in Ambacht

bijvoorbeeld via dans, muziek en theater en bieden ontspanning en verlichting in stressvolle tijden.

Een divers cultuuraanbod biedt de kans om doelgroepen te bereiken die met andere middelen moeilijker te bereiken zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor kwetsbare groepen, zoals inwoners met een beperking, een afstand tot de arbeidsmarkt en een laag inkomen en doelgroepen als nieuwkomers, jongeren en ouderen. Daarom moet het cultuuraanbod

breed toegankelijk, goed bereikbaar en aantrekkelijk zijn voor al onze inwoners. Het lokale cultuuraanbod wordt mogelijk gemaakt door cultuuraanbieders, professionals, verenigingen en vele vrijwilligers. We moedigen cultuuraanbieders aan om hun aanbod open te stellen voor een nog breder publiek, vooral voor degenen die minder vanzelfsprekend met cultuur in aanraking komen. Het is belangrijk dat deze initiatieven, zowel organisatorisch als financieel, worden gedragen door de samenleving.

Ten slotte verhogen culturele evenementen de aantrekkelijkheid en levendigheid van onze gemeente als plek om te wonen en te werken. De culturele sector biedt werkgelegenheid en stimuleert de lokale economie.

Hieronder vatten we onze benadering van cultuur samen in een heldere visie.

Visie

In Hendrik-Ido-Ambacht vinden we het belangrijk dat inwoners zo zelfstandig, zelfredzaam en volwaardig mogelijk kunnen deelnemen aan de maatschappij. We erkennen hierbij de waarde van cultuur. Cultuureducatie en cultuurparticipatie spelen een belangrijke rol in het ontwikkelen van talent, het versterken van zelfbewustzijn en eigenwaarde en het bevorderen van zowel mentale als fysieke gezondheid. Bovendien dragen ze bij aan zelfredzaamheid, saamhorigheid, ontmoeting en het opbouwen van sociale netwerken, voor jong en oud.

Net als sport en bewegen zien we cultuur als een krachtig middel om mensen te bereiken en in beweging te brengen. Cultuur vergroot bovendien de aantrekkelijkheid van onze gemeente als een fijne plek om te wonen en te werken, wat bijdraagt aan het welzijn en de lokale economie.

Daarom zetten we ons lokaal sterk in op cultuureducatie en cultuurparticipatie, zodat alle inwoners de kans krijgen om cultuur te beleven en zelf actief te beoefenen.

Wij willen onze inwoners aanmoedigen om actief deel te nemen aan culturele activiteiten, in het bijzonder kwetsbare inwoners en de doelgroepen jongeren, ouderen en nieuwkomers. Dit doen we door het huidige cultuuraanbod zichtbaarder en toegankelijker te maken voor een breder publiek en cultuureducatie stevig te verankeren en te versterken binnen het onderwijs. Voor het realiseren van een aantrekkelijk en divers cultuuraanbod is een vitale cultuursector van essentieel belang. Wij waarderen het dat hiervoor een goede basis ligt binnen onze gemeente en willen deze behouden en verstevigen. We streven ernaar de samenwerking tussen culturele aanbieders te versterken door hen te verbinden en hun krachten te bundelen.

3.2 Ambities in het Coalitieprogramma 2022-2026 'Samen voor Ambacht'

Onze visie geeft richting aan de ambities die we verwoord hebben in het coalitieprogramma voor 2022-2026. In het coalitieprogramma besteden we bijzondere aandacht aan cultuureducatie, cultuurparticipatie en de verdere ontwikkeling van het culturele aanbod.

- Het lokale culturele erfgoed krijgt extra aandacht in onze plannen, omdat we het belangrijk vinden om de historische kwaliteit van Hendrik-Ido-Ambacht te behouden en het gevoel voor historie te versterken. Monumenten en lokale tradities weerspiegelen namelijk de identiteit van Hendrik-Ido-Ambacht. We erkennen de belangrijke rol van het Historisch Genootschap in het verspreiden van kennis over ons lokale erfgoed. In museum Den Broomert wordt de Ambachtse historie tastbaar gemaakt voor jong en oud.
- Cultureel Centrum Cascade zien we als de centrale plek voor culturele activiteiten, verenigingen en ontmoeting in onze gemeente. De vernieuwing van het gebouw zorgt ervoor dat activiteiten en ontmoeting nog beter gefaciliteerd kunnen worden.

- Tot slot waarderen we de bijdrage van Hi5Ambacht aan het bevorderen van cultuureducatie en cultuurparticipatie voor onze inwoners. De ontwikkeling naar een zelfstandige stichting biedt Hi5Ambacht extra mogelijkheden om de rol die zij heeft op het gebied van educatie en participatie binnen de cultuursector verder te versterken.

4. Rijksbeleid en wetgeving

De realisatie van onze ambities wordt sterk ondersteund door het beleid van de Rijksoverheid en de wet- en regelgeving. Deze landelijke kaders bieden ons de nodige richtlijnen en middelen om lokaal beleid effectief uit te voeren.

4.1 Rijksbeleid: versterking van de betekenis van cultuur voor het sociaal domein

Het Rijk acht cultuureducatie en cultuurparticipatie van groot belang voor de persoonlijke ontwikkeling en creativiteit van mensen, ongeacht hun leeftijd. Daarom stimuleert het Rijk cultuuronderwijs en cultuurdeelname op verschillende manieren:

- In 2013 startte het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK). Het Rijk stelt sindsdien geld beschikbaar om cultuureducatie op scholen te versterken en te verankeren. Het programma bevordert samenwerking tussen scholen en culturele organisaties en vergroot de expertise van leraren en cultuur aanbieders.
- Het Rijk stelt voor 2023-2026 extra geld beschikbaar voor cultuur via de Brede SPUK-regeling (Specifieke Uitkering). Deze regeling

komt voort uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), met als doel een gezonde generatie in 2040. Binnen de Brede SPUK-regeling speelt cultuur een belangrijke rol bij het aanpakken van maatschappelijke uitdagingen, zoals kansengelijkheid, mentale en fysieke gezondheid, inclusie, het tegengaan van eenzaamheid en het versterken van de sociale basis. Net als sport en bewegen, draagt cultuur zo bij aan de doelen van het GALA.

Onze visie en ambities sluiten hier naadloos op aan. Sinds 2013 nemen we samen met Hi5Ambacht en alle basisscholen deel aan het CMK-programma. Daarnaast voeren we het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) uit en hebben we in 2023 een Brede SPUK van het Rijk ontvangen. Dit betekent dat onze gemeente in ieder geval tot en met 2026 de financiële middelen heeft om cultuureducatie en cultuurparticipatie verder te versterken.

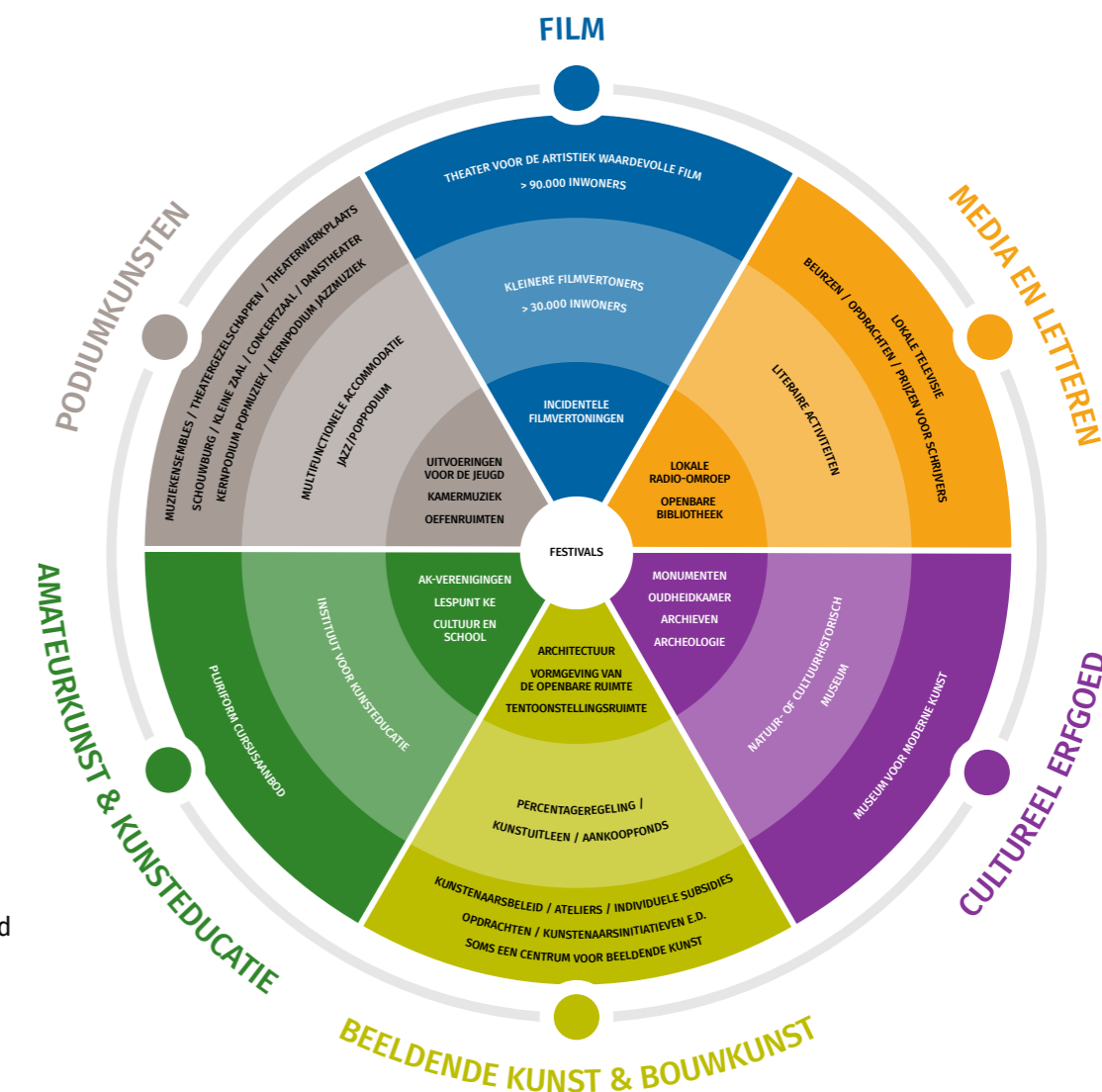
foto: Ambachtse Muziekschool

4.2 Wet- en regelgeving: gemeentelijke taken

Voor het uitvoeren van cultuurbeleid volgen we een aantal wetten en bestuurlijke afspraken. Deze vormen het juridische kader voor onze ambities en brengen ook verplichtingen met zich mee. Het gaat onder meer om de Erfgoedwet, de Wet op het Specifiek Cultuurbeleid, de Archiefwet, de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, de Mediawet en afspraken uit het 'Algemeen Kader Interbestuurlijke Verhoudingen Cultuur' tussen OCW, IPO en VNG.¹ Deze wetten en afspraken bepalen hoe de taken op het gebied van cultuurbeleid zijn verdeeld tussen verschillende bestuurslagen.²

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het lokale cultuurbeleid en voorzieningen zoals cultuureducatie, amateurkunst, bibliotheken en accommodaties voor podiumkunsten en culturele organisaties (zoals toneelverenigingen). Van gemeenten wordt verwacht dat ze het lokale culturaanbod ondersteunen en cultuurdeelname bevorderen. Ze voeren regie op cultuureducatie, in samenwerking met scholen en culturaanbieders. Vanaf 2026 hebben gemeenten een extra verantwoordelijkheid: de wettelijke zorgplicht voor bibliotheken. Dit betekent dat elke gemeente ervoor zorgt dat er een volwaardige en toegankelijke bibliotheek is voor alle inwoners.³

Hoe gemeenten deze taken uitvoeren, hangt af van hun ambities, omvang en beschikbare budgetten. De VNG heeft een model ontwikkeld om inzicht te krijgen in het verwachte lokale culturele aanbod, dat als basis dient voor regelgeving en afspraken tussen het Ministerie van OCW, het IPO en de VNG. Het model *De culturele infrastructuur van gemeenten in ringen* ziet er als volgt uit:

¹ Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

² In deze notitie beperken we ons tot het Rijksbeleid en de lokale ambities en verantwoordelijkheden, maar ook de Provincie draagt verantwoordelijkheden op het gebied van cultuur. Dit zijn: de bovengemeentelijke coördinatie op regionaal niveau, waar het gaat om de diversiteit en spreiding van culturele voorzieningen in de regio; de ondersteuning van cultuureducatie en cultuurparticipatie door bv. de inzet op deskundigheidsbevordering; het behoud en de ontwikkeling van erfgoed en het verbinden van erfgoedbeleid met het ruimtelijk domein.

³ Een volwaardige bibliotheek is een bibliotheek die toegankelijk is voor alle inwoners en de volgende 5 maatschappelijke functies biedt: 1. beschikbaar stellen van kennis en informatie; 2. mogelijkheden bieden voor ontwikkeling en educatie; 3. stimuleren om te lezen; 4. ontmoetingen en debatten organiseren; 5. mensen laten kennismaken met kunst en cultuur.

De gemeente Hendrik-Ido-Ambacht valt qua inwoneraantal net binnen de middelste ring (gemeenten met meer dan 30.000 inwoners).⁴ Het is echter realistisch om ons lokaal te richten op het cultuuraanbod in de binnenste ring. Dit omvat een basisaanbod en een kernachtig gemeentelijk cultuurbeleid, waarbij cultuureducatie en cultuurparticipatie centraal staan.

Cultuurdomein	Onderdelen	Lokaal aanbod ≤ 30.00 inwoners (binnenste ring)
Media en letteren	Omroep, letteren en bibliotheken	Lokale omroep ATOS ⁵ , Weekblad De Brug en Ambacht.net, Openbare bibliotheek en Taal- en leesbevordering
Cultureel erfgoed	Musea, collectiebeheer, monumenten en archeologie	Monumenten (50+), Collectiebeheer en beeldbank, Incidenteel archeologisch onderzoek en Oudheidkamer/lokaal museum
Beeldende kunst en bouwkunst	Architectuur, vormgeving van de openbare ruimte, tentoonstellingsruimte	Aandacht voor architectuur bij bouwprojecten, Kunst op rotondes en beelden in de openbare ruimte (20+) en kunstroute en Tentoonstellingsruimte in openbaar toegankelijke gebouwen
Amateurkunst en Kunsteducatie	Amateurkunstverenigingen (muziek, dans, toneel), kunst-/cultuureducatie	Amateurkunstverenigingen (muziek, toneel), Ruimtes/cultureel centrum voor activiteiten kunst-/cultuureducatie en Gecoördineerd aanbod van cultuureducatie op scholen (CMK)
Podiumkunsten	Live-uitvoeringen van muziek, musical, opera, ballet, moderne dans, toneel, circus en kleinkunst	Uitvoeringen voor de jeugd, Muziek-, dans-, toneel- en kleinkunstvoorstellingen en Incidenteel circusvoorstelling
Film	Filmvertoningen	Incidentele filmvertoningen
Festivals	Culturele evenementen en muziek/podiumkunstenfestivals	Jaarlijkse evenementen zoals Zomerparkdag, Koningsdag, Nationale herdenking/ Bevrijdingsdag, Veteranendag, Sinterklaasintocht, Wereldvluchtelingendag

⁴ 32.685 inwoners per 1 januari 2024.

⁵ In 2024 begonnen de lokale omroepen in de Drechtsteden met de voorbereidingen van een streekomroep. De vorming van streekomroepen hangt samen met de voorgestelde wijziging van de Mediawet (verwachte invoering in 2027).

Hoewel we ons nu op de binnenste ring focussen, zijn we ons ervan bewust dat er mogelijkheden zijn om door te groeien naar het uitgebreidere cultuurbeleid van de middelste ring.

5. Huidig cultuuraanbod in Hendrik-Ido-Ambacht

Het ringenmodel helpt ons om het bestaande cultuuraanbod in kaart te brengen en te beoordelen of onze gemeente voldoende basisaanbod heeft. Daarna kijken we naar de mogelijkheden en beperkingen om onze ambities te realiseren: hoe kunnen we de culturele voorzieningen gebruiken om cultuureducatie en cultuurparticipatie te versterken?

Het overzicht laat zien dat het culturele basisaanbod haast volledig beschikbaar is in onze gemeente. Op een enkel onderdeel is zelfs sprake van een uitgebreider aanbod. Dan gaat het om bijvoorbeeld de aanwezigheid van een theater (kleine zaal) en de organisatie van lezingen.

We realiseren ons dat door de schaalgrootte van onze gemeente niet alle culturele activiteiten kunnen worden aangeboden. Denk hierbij aan grotere muziekevenementen, festivals en tentoonstellingen. Voor dit soort activiteiten kunnen onze inwoners echter vaak terecht in omliggende, grotere gemeenten.

In het overzicht hebben we het lokale aanbod weergegeven. Hierna belichten we een aantal van de cultuurdomeinen uitgebreider.

⁶ Onder immaterieel erfgoed vallen bijvoorbeeld gewoonten, gebruiken, sociale praktijken, feesten en ambachten.

5.1 Media en letteren

Op het gebied van media en letteren zijn verschillende organisaties actief, zoals de lokale omroep ATOS, Weekblad De Brug, website Ambacht.net en de bibliotheek. Zij spelen een belangrijke rol in de lokale informatievoorziening en maken culturele en andere activiteiten zichtbaar voor een breed publiek. Met onze bijdrage aan de lokale omroep geven we invulling aan onze wettelijke taak voor het mediabeleid op grond van de Mediawet.

De bibliotheek is door haar vestiging in Cultureel Centrum Cascade een laagdrempelige plek voor inwoners van alle leeftijden om in contact te komen met cultuur, taal en lezen. Samen met Cascade biedt ze mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling en ontspanning. De activiteiten in het cultureel centrum sluiten vaak aan bij de belevingswereld van deelnemers. Naast culturele programma's bieden ze samen activiteiten met een bredere maatschappelijke functie.

5.2 Cultureel erfgoed

In onze gemeente zijn bijzondere gebouwen, objecten en structuren te vinden die van cultuurhistorische waarde zijn. Hendrik-Ido-Ambacht telt meer dan 50 monumenten. Daarnaast speelt immaterieel erfgoed⁶ een belangrijke rol in het versterken van onze gedeelde geschiedenis en identiteit. Het behoud van onze historische kwaliteit en het benadrukken van het historische karakter van Hendrik-Ido-Ambacht zijn van groot belang. Via cultuureducatie op school maakt de jeugd kennis met onze lokale geschiedenis. Buiten het onderwijs zijn er ook organisaties, zoals het Historisch Genootschap, die zich inzetten voor het behoud van cultureel erfgoed en cultuurhistorie.

5.3 Beeldende kunst en bouwkunst

Beeldende kunst is een breed begrip dat veel verschillende vormen van visuele kunst omvat. We moedigen initiatieven aan waarbij (amateur)kunstenaars elkaar ontmoeten en op een creatieve manier hun werk delen. Kunst is op veel plekken en op diverse manieren te bewonderen en te beleven. Denk bijvoorbeeld aan tentoonstellingen en exposities in Cascade en het gemeentehuis, maar ook aan kunst in de openbare ruimte.

Intocht Sinterklaas - foto: Cees van Meerten

5.4 Amateurkunst en podiumkunsten: theater, dans en muziek

In onze gemeente is een breed en divers aanbod op het gebied van theater, zowel professioneel als amateurtheater. Cultureel Centrum

Cascade biedt een volwaardig programma, waarin verschillende organisaties theater en podiumkunsten inzetten om expressie en creativiteit te stimuleren. Onze inwoners kunnen hier niet alleen cultuur beleven, maar ook actief deelnemen. In het culturaanbod van Cascade is steeds meer aandacht voor het bereiken van kwetsbare groepen. Ook op het gebied van muziek is een ruim aanbod. Inwoners kunnen op een toegankelijke manier en dichtbij huis muzieklessen en workshops volgen. De gemeente heeft een rijke muziektraditie, met koren en regelmatige muzikale evenementen zoals uitvoeringen, voorstellingen en concerten. Net als bij theater wordt ook hier de relatie met het sociale domein zichtbaar.

Samenvattend:

Het culturele aanbod in onze gemeente biedt een kansrijke situatie voor het versterken van cultuureducatie en het stimuleren van cultuurparticipatie. Er zijn veel mogelijkheden voor jong en oud om kennis te maken met cultuur: te ontdekken, te beleven, erover te leren, het zelf te beoefenen en de eigen talenten te ontwikkelen.

Het overzicht laat een kansrijke uitgangspositie zien, maar tegelijkertijd ook een kwetsbare. De activiteiten en de instandhouding van de culturele verenigingen en stichtingen zijn zowel financieel als organisatorisch in hoge mate afhankelijk van voldoende enthousiaste vrijwilligers en financiële middelen⁷. Er is geen platform, waarin culturele partners bijeenkomen, van elkaar kunnen leren, samenwerken of activiteiten op elkaar afstemmen. Op incidentele basis werken organisaties wel samen aan projecten en maatschappelijke initiatieven. Met bijvoorbeeld de oprichting van het Ondernemersfonds (trekkingsgebied zorg, sport, cultuur en onderwijs) is hiervoor een extra impuls ontstaan.

Samenwerking kan meerwaarde hebben voor de cultuuraanbieders:

1. **Verhoogde zichtbaarheid en bereik:** door samen te werken met andere organisaties kunnen de cultuuraanbieders hun activiteiten breder promoten en nieuwe doelgroepen bereiken. Het kan leiden tot meer deelnemers of bezoekers. Bovendien kan het de aantrekkingskracht op vrijwilligers en publiek vergroten.
2. **Toegang tot extra middelen:** samenwerkingsprojecten en activiteiten met maatschappelijke impact komen vaker in aanmerking voor sponsoring en financiële ondersteuning zoals giften en subsidiëring.
3. **Kennisuitwisseling en netwerkvorming:** samenwerking met andere culturele en maatschappelijke organisaties stimuleert de uitwisseling van kennis en ervaringen, wat kan leiden tot innovaties en verbeteringen in hun aanbod.
4. **Continuïteit van het aanbod:** het opzetten van samenwerkingsverbanden en het creëren van een breder draagvlak kan bijdragen aan de duurzaamheid van culturele initiatieven.
5. **Verhoogde kwaliteit van aanbod:** door samen te werken met andere organisaties kunnen de organisaties hun aanbod verbeteren of meer variatie erin aanbrengen, wat kan leiden tot meer aantrekkelijke en relevante programma's.

Dorpskerk

De Provincie Zuid-Holland erkent de uitdagingen waarmee kleinere gemeenten te maken hebben op het gebied van cultuur, zowel voor lokale organisaties als de gemeenten zelf. Vanuit de provincie ondersteunt Kunstgebouw⁸ gemeenten op verschillende manieren: met onderzoek, advies en aanbod van middelen. Onze gemeente onderhoudt goede contacten met Kunstgebouw en waar nodig maken we gebruik van hun ondersteuning en expertise. Daarnaast is Kunstgebouw goed bekend met lokale organisaties zoals stichting Cascade en stichting Hi5Ambacht.

⁷ In onze gemeente wordt het culturele aanbod niet alleen door culturele verenigingen en stichtingen verzorgd. Professionals, particuliere ondernemers en ZZP-ers zijn ook actief in de Ambachtse culturele sector.

⁸ Kunstgebouw is de Zuid-Hollandse provinciale ondersteuningsinstelling voor cultuur, die gemeenten, scholen, culturele en maatschappelijke organisaties ondersteunt bij het ontwikkelen van een vitale cultuursector. Deze ondersteuning bestaat onder meer uit advisering, onderzoek en begeleiding van lokale samenwerkingstrajecten.

Onze focus bij het cultuuraanbod

- Behouden en verbreden van het bestaande aanbod tot een divers en laagdrempelig cultuuraanbod, dat iedereen kan aanspreken en waarbij iedereen kan aansluiten, in het bijzonder de kwetsbare inwoners, de inwoners met een beperking, een afstand tot de arbeidsmarkt of met een laag inkomen, nieuwkomers, jongeren en ouderen.
- Krachten bundelen in de lokale cultuursector en benutten van kansen tot samenwerking met organisaties buiten het culturele domein (verdieping van het cultuuraanbod) en de voorzieningen in de regio.
- Stimuleren van fondsenwerving voor culturele organisaties om het culturele aanbod te versterken.

foto: Toneelvereniging ATOS

Het beeld van het lokale cultuuraanbod maken we compleet door in te zoomen op de activiteiten en ontwikkelingen in onze gemeente op het gebied van cultuureducatie en cultuurparticipatie.

5.5 Speerpunt cultuureducatie

In onze gemeente zetten we met Hi5Ambacht al een aantal jaren sterk in op kunst- en cultuureducatie in het basisonderwijs. Door deelname aan het CMK-programma zorgen we ervoor dat kinderen al op jonge leeftijd kennis maken met cultuur en dat scholen kunnen voldoen aan de kerndoelen voor het basisonderwijs.

De cultuurcoach van Hi5Ambacht speelt in de coördinatie en uitvoering van het programma een belangrijke rol en staat in nauw contact met de scholen, lokale cultuuraanbieders en Kunstgebouw. Vanuit Hi5Ambacht is voor de basisscholen al een aantal leerlijnen ontworpen (dans, beeldende kunst, erfgoed) en wordt een divers cultuuraanbod verzorgd. Cultuureducatie is volop in ontwikkeling op alle basisscholen en alle betrokkenen waarderen die positief. De Ambachtse jeugd ontdekt en beleeft op een leuke manier cultuur, leert erover en ervan. Cultuureducatie stimuleert cultuurparticipatie op latere leeftijd.

foto: Passion4Kids

In 2022/2023 is de cultuureducatie op de basisscholen geëvalueerd en daarbij kwamen de volgende thema's naar voren:

Wat gaat goed?	
Inhoudelijk	Kijkkunst in de groepen 4 en 5 is steeds beter geïntegreerd in het onderwijs en maakt indruk op leerlingen.
	De Lego-leerlijn voorziet in een behoefte door de activiteiten die creativiteit, ontwerpen en reflectie stimuleren. De Lego-leerlijn biedt bovendien mogelijkheden voor kinderen die de Nederlandse taal niet goed beheersen.
	De meeste scholen hebben een muziekmethode geïmplementeerd.
Organisatorisch	De deskundigheid van leerkrachten groeit; ze wisselen kennis en vaardigheden uit en raken steeds meer vertrouwd met kunst- en cultuurlessen.
	Lokale cultuuraanbieders worden veel gebruikt en gewaardeerd.
Ruimte voor ontwikkeling	
Inhoudelijk	De leerlijn erfgoed kan nog beter aansluiten op de belevingswereld van kinderen.
	Muziekonderwijs kan verder worden verrijkt.
Organisatorisch	Scholen kunnen nog verder groeien in hun bekwaamheid op het gebied van kunstvakken, door hen concrete handvatten en een stapsgewijze aanpak te bieden. Door inzet van kunstvakdocenten kan het aanbod verder verrijkt worden.
	Cultuuraanbieders zonder onderwijsachtergrond kunnen hun vaardigheden verder versterken, zodat ze nog beter inspelen op de behoeften van het onderwijs.
	Er liggen kansen om meer vakdocenten en didactisch vaardige vrijwilligers te betrekken bij cultuureducatie.
	Er is ruimte om cultuureducatie verder te ontwikkelen en te versterken op de scholen en met extra begeleiding van de scholen kan cultuureducatie nog beter geïntegreerd worden in het onderwijsprogramma.

De uitkomsten van de evaluatie zijn verwerkt in het nieuwe CMK-programma in Hendrik-Ido-Ambacht. In de komende jaren richt de cultuureducatie zich op het versterken van de bestaande leerlijnen en het creëren van nieuwe leerlijnen, met een extra focus op podiumkunsten en verdere integratie van cultuureducatie in reguliere vakken. Er wordt ingezet op training van de leerkrachten en medewerkers van cultuurinstellingen leren nieuwe creatieve manieren om hun aanbod aan te laten sluiten op de behoefte. Daarnaast staat de ontwikkeling van een nieuwe versie van KunstKids op het programma, die geschikt is voor kinderen met speciale behoeften.

Culturele vaardigheden worden natuurlijk niet alleen in het onderwijs ontwikkeld. Al voor de basisschoolleeftijd maken kinderen kennis met cultuur en het idee van 'een leven lang leren' geldt ook voor het blijven ontwikkelen van culturele vaardigheden.

foto: Bibliotheek AanZet

5.6 Speerpunt cultuurparticipatie

In deze nota benadrukken we de maatschappelijke functie van cultuur. Om de deelname aan culturele activiteiten te vergroten, is het van belang om te begrijpen waar de interesse van onze inwoners ligt als het gaat om cultuur. Wanneer we hier meer inzicht in krijgen, kunnen we het lokale cultuuraanbod goed afstemmen op hun behoeften en wensen. Dit is vooral belangrijk om specifieke doelgroepen te kunnen bereiken en te achterhalen welke eventuele drempels zij ervaren om daadwerkelijk mee te doen.

In grote lijnen kunnen we twee verschillende oriëntaties of typen behoeften onderscheiden. De eerste oriëntatie is dat inwoners aan culturele activiteiten deelnemen of culturele evenementen bezoeken vooral voor de gezelligheid, om samen te zijn met familie, vrienden

en bekenden en ervaringen te delen. Het gaat bij hen voornamelijk om de sociale betekenis van cultuur en de activiteiten zijn vaak laagdrempelig, goed betaalbaar of gratis. De andere oriëntatie benadrukt dat cultuur vooral waardevol is voor de persoonlijke ontwikkeling. Hierbij gaat het om talentontwikkeling, het vergroten van kennis en vaardigheden, genieten van schoonheid en het mentaal en fysiek ontspannen. Voor deze groep staat persoonlijke groei en het beleven van cultuur centraal. Beide oriëntaties hoeven elkaar niet uit te sluiten.

Kunstgebouw verzamelt voor alle gemeenten in Zuid-Holland gegevens over het lokale cultuuraanbod en de deelname aan cultuur. Op basis van de bevolkingssamenstelling en de cultuurdeelname heeft Kunstgebouw in 2023 een uitgebreid profiel opgesteld van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht. De twee oriëntaties zijn terug te vinden in dit profiel en zijn redelijk evenredig vertegenwoordigd binnen de Ambachtse gemeenschap.

Binnen het cultuuraanbod dienen dus zowel activiteiten die gekenmerkt worden door sociale interactie, gezelligheid en samenzijn als activiteiten die persoonlijke ontwikkeling en het genieten van cultuur stimuleren, een plek te krijgen. Op die manier kunnen we ervoor zorgen dat iedereen, ongeacht zijn of haar motivatie, zich aangesproken voelt door het aanbod en de weg naar cultuur weet te vinden. Dat laatste veronderstelt dat het aanbod goed vindbaar is en inwoners uitnodigt tot deelname.

Het profiel dat Kunstgebouw heeft samengesteld, is gebaseerd op de feitelijke deelname aan culturele activiteiten. Volgens deze profielschets doet 39% van de inwoners vaak mee aan culturele activiteiten, 35% af en toe en 26% weinig of niet. Om beter te

begrijpen wie niet meedoet, zullen we onderzoeken welke groepen niet bereikt worden en wat de redenen daarvoor zijn. Soms ervaren mensen drempels zoals taalproblemen of financiële, fysieke, mentale of sociale belemmeringen. In dat geval is het belangrijk om te onderzoeken hoe deze drempels verlaagd of weggenomen kunnen worden. Hierin kunnen maatschappelijke organisaties, zoals het Sophia Sociaal Team, Vluchtelingenwerk, Syndion, Yulius, Sociale Dienst Drechtsteden of de Voedselbank een belangrijke rol spelen en hun betrokkenheid is daarom wenselijk.

Moeder met tweeling

Onze focus bij cultuurparticipatie

- Vergroten van inzicht in het feitelijke en potentiële gebruik van het lokale cultuuraanbod en het non-bereik.
- Vergroten van het bereik van het cultuuraanbod, in het bijzonder voor kwetsbare inwoners, nieuwkomers, jongeren en ouderen en voor deze doelgroepen drempels verlagen of waar mogelijk wegnemen.
- Vergroten van de zichtbaarheid van het cultuuraanbod.
- De functie van cultuur onder de aandacht brengen bij de maatschappelijke organisaties.

6. Onze aanpak: het cultuurakkoord

In de vorige hoofdstukken hebben we onze visie op cultuur, de maatschappelijke functie ervan en onze ambities op het gebied van cultuur uiteengezet. Om deze ambities te realiseren, willen we werken met een cultuurakkoord en een jaarlijks activiteitenprogramma. Deze instrumenten stellen ons in staat om gericht aandacht te besteden aan de maatschappelijke rol van cultuur en zo onze doelen effectief te bereiken.

6.1 Beschrijving van het cultuurakkoord

Het cultuurakkoord dat wij voor ogen hebben, is een overeenkomst tussen culturele aanbieders (verenigingen, stichtingen, particuliere aanbieders), maatschappelijke organisaties en de gemeente. In deze overeenkomst staan afspraken over de onderlinge samenwerking

met als doel een samenhangend en aantrekkelijk cultuuraanbod te realiseren voor alle Ambachters. In dat aanbod is expliciet aandacht voor cultuureducatie en cultuurparticipatie en komen de diverse culturele domeinen evenwichtig aan bod. Het cultuuraanbod, dat aansluit bij de behoefte en belangstelling van onze inwoners, wordt vervolgens vastgelegd in een jaarlijks activiteitenprogramma.

Daarnaast heeft het akkoord tot doel om de lokale culturele sector te versterken vanuit de gedachte “door samenwerking sterker”. Een sterke, vitale cultuursector betekent dat de culturele aanbieders zelf draagkrachtig genoeg zijn en over voldoende organisatievermogen, menskracht, middelen en ruimte beschikken om het gewenste aanbod te verzorgen. In het akkoord dienen hiervoor de voorwaarden verwoord te zijn.

6.2 Overeenkomsten met het lokale sportakkoord

In onze gemeente werken we al met een vergelijkbaar akkoord: sinds 2020 voeren we samen met sportaanbieders en maatschappelijke organisaties het lokale sportakkoord uit.⁹ Het cultuurakkoord zal inhoudelijk op dezelfde manier worden vormgegeven. Net als bij het sportakkoord staat in het cultuurakkoord het opbouwen van een sterk netwerk/platform en het werken aan maatschappelijke doelstellingen centraal. De ontwikkeling van het activiteitenaanbod gebeurt op basis van een aantal leidende thema's.

6.3 Thema's in het cultuurakkoord

Met het cultuurakkoord wordt invulling gegeven aan de visie op cultuur en de focus bij het cultuuraanbod, cultuureducatie en cultuurparticipatie. In de visie komen drie centrale thema's naar voren:

1. **Inclusie en diversiteit.** Iedere inwoner moet kunnen meedoen aan culturele activiteiten – ongeacht inkomen, opleidingsniveau, leeftijd, herkomst of beperking. Financiële, praktische of sociale belemmeringen moeten zoveel mogelijk worden weggenomen. Het bestaande aanbod wordt verbreed tot een divers,

aantrekkelijk en laagdrempelig aanbod. Dit geldt in het bijzonder voor kwetsbare inwoners, nieuwkomers, jongeren en ouderen. De activiteiten en organisaties zijn goed vindbaar en bereikbaar. Er is sprake van positieve en veilige omgangsvormen, zodat iedereen met plezier kan meedoen.

2. **Vaardig in cultuur.** Cultuureducatie draagt bij aan de persoonlijke en sociale ontwikkeling van kinderen. Door kinderen op jonge leeftijd kennis te laten maken met cultuur, wordt ook op latere leeftijd hun cultuurparticipatie en deelname aan de samenleving gestimuleerd. In het cultuurakkoord is de samenhang te vinden met de cultuureducatie op de basisscholen. Daar ligt de focus op de deelname aan landelijke programma's voor cultuureducatie zoals CMK, de ontwikkeling en de borging van de leerlijnen cultuureducatie en de samenwerking met de lokale aanbieders.
3. **Vitale cultuursector.** De lokale cultuursector onderscheidt zich door creativiteit, flexibiliteit en doorzettingsvermogen, maar is tegelijkertijd kwetsbaar. In het cultuurakkoord bundelen cultuuraanbieders hun krachten op het gebied van fondsenwerving, vrijwilligers, organisatie en huisvesting. Ze maken gebruik van samenwerkingsmogelijkheden met organisaties buiten het culturele domein en met regionale culturele voorzieningen. Daarnaast wordt de ondersteunings- en adviesfunctie van Kunstgebouw actief ingezet. Een sterke en vitale cultuursector draagt bij aan een stevige sociale basis in Ambacht.

CASCADE

FILM

DE SCHEEPSWERVEN VAN AMBACHT

DINSDAG 14 JANUARI 2025 - 20.00 UUR

Filmvertoning in Cascade

6.4 Realisatie van het cultuurakkoord – de kwartiermaker

Met deze nota leggen we de inhoudelijke basis voor het cultuurakkoord. Om het cultuurakkoord te realiseren, kiezen we voor het aantrekken van een externe kwartiermaker/projectleider met kennis en ervaring op het gebied van netwerkvorming in de cultuursector. Door de inzet van een externe kwartiermaker kunnen

we profiteren van deskundigheid, tijdsbesparing, objectiviteit en efficiëntie, wat de kans op een succesvol resultaat vergroot. De rol van de kwartiermaker ligt in het:

- **Motiveren en stimuleren:** cultuuraanbieders enthousiasmeren om deel te nemen aan het akkoord.
- **Draagvlak creëren:** ondersteunen bij het verkrijgen van draagvlak voor de gemeentelijke visie en het cultuurakkoord bij cultuuraanbieders en maatschappelijke organisaties.
- **Opstellen van het akkoord en een jaarprogramma:** ontwikkelen en schrijven van een cultuurakkoord dat breed gedragen wordt door cultuuraanbieders en maatschappelijke partners; samenstellen van een activiteitenprogramma, waarbij de maatschappelijke functie van cultuur, de samenhang met het programma voor cultuureducatie op de basisscholen, cultuurparticipatie, bereik onder specifieke doelgroepen en een divers cultuuraanbod tot uitdrukking komen.
- **Opzetten van een financiële structuur:** zorgen dat de financiële aspecten goed worden georganiseerd, inclusief het beheer van fondsen en middelen.

De kwartiermaker stelt vanuit zijn/haar expertise in samenspraak met de gemeente, een plan van aanpak op om het cultuurakkoord tot stand te brengen.

6.5 Aansturen en onderhouden van het cultuurakkoord – de cultuurmakelaar

Na vaststelling van het cultuurakkoord is het voor de continuïteit van het akkoord en het cultuurplatform wenselijk om een functionaris aan te wijzen die als trekker optreedt: de cultuurmakelaar.

De cultuurmakelaar is iemand die goed bekend is in de lokale cultuursector en makkelijk benaderbaar is. Deze persoon is verantwoordelijk voor het coördineren en aansturen van het cultuurakkoord en biedt ondersteuning aan culturele organisaties bij de uitvoering ervan.

Belangrijke taken van de cultuurmakelaar zijn het actief genereren van financiële middelen voor de uitvoering van culturele activiteiten door middel van fondsenwerving, het aanvragen van subsidies of het ondersteunen daarbij en het beheer van beschikbare financiën. Daarnaast is de cultuurmakelaar een inspirator en motivator die culturele organisaties stimuleert om zich aan te sluiten bij het cultuurakkoord en actief bij te dragen aan cultuureducatie en cultuurparticipatie in onze gemeente.

Een sterk relatiebeheer is cruciaal. De cultuurmakelaar onderhoudt intensief contact met culturele organisaties en relevante stakeholders, waarbij hij/zij fungeert als bruggenbouwer tussen hen en maatschappelijke organisaties. Daarnaast onderhoudt de cultuurmakelaar nauwe contacten met Kunstgebouw op het gebied van onderzoek, advies en ondersteuning. Bovendien is het opstellen en bewaken van een jaarlijks activiteitenprogramma een belangrijke taak, waarbij de voortgang van activiteiten en resultaten op de maatschappelijke thema's gepresenteerd worden aan het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad.

Voor de invulling van de functie van cultuurmakelaar gaat onze voorkeur uit naar iemand die kennis heeft van de lokale cultuursector en werkzaam is bij één van de lokale organisaties. Voor het vinden van de juiste persoon wordt een zorgvuldige selectieprocedure opgesteld en gevolgd.

Koningsdag - foto: Cees van Meerten

6.6 Gemeentelijke rol

De cultuuraanbieders en maatschappelijke organisaties zijn de kernpartners in het cultuurakkoord. De gemeente heeft hierbij een stimulerende en faciliterende rol.

In deze nota formuleren we onze visie en ambities voor het cultuurbeleid. We stimuleren cultuuraanbieders om bij te dragen aan het bereiken van deze ambities. Eén van de instrumenten die we daarvoor inzetten, is het verlenen van subsidies. Deze nota geeft richting aan de nadere regels voor subsidieverlening. Momenteel verlenen we al structurele subsidies en subsidies volgens de Subsidieverordening Familie Spoorfonds. We willen op die wijze de maatschappelijke functie van cultuur erkennen voor onze inwoners en de betekenis van onze lokale culturele organisaties waarderen.

Daarnaast faciliteren we de samenwerking tussen culturele aanbieders en maatschappelijke organisaties. Net als bij het lokaal sportakkoord bieden we bij het cultuurakkoord begeleiding door een externe kwartiermaker en later aansturing door een lokale trekker. De gemeente faciliteert zowel de kwartiermaker als de cultuurmakelaar in de startfase (2025-2026) met middelen uit de Brede SPUK. Hiermee stimuleren we de zelfredzaamheid en toekomstbestendigheid van de cultuursector. We zien dat de lokale cultuursector veel creativiteit en ondernemerschap bezit. Door de krachten te bundelen, zal deze sector zelfstandig kunnen groeien en het cultuurakkoord is hiervoor een belangrijk instrument.

Ten slotte denken we actief mee over huisvestingsvraagstukken. Door te investeren in Cultureel Centrum Cascade creëren en stimuleren we de juiste voorwaarden voor culturele activiteiten en ontmoetingen. Uitvoering van culturele activiteiten op locatie, bijvoorbeeld bij maatschappelijke organisaties, of dichtbij huis, kan ook de deelname aan cultuur en ontmoeting stimuleren en vergemakkelijken.

7. Procesplanning

Voor de uitvoering van deze nota en de opstelling van het cultuurakkoord volgen we het volgende proces:

- Na goedkeuring van de nota in de gemeenteraad gaat in het eerste kwartaal van 2025 de wervings- en selectieprocedure voor de kwartiermaker van start.
- De kwartiermaker bereidt samen met culturele partners, maatschappelijke organisaties en de gemeente het cultuurakkoord voor, waarbij de thema's in deze nota centraal staan. Daarnaast werkt de kwartiermaker aan de opzet van een cultureel netwerk/platform en stelt samen met de culturele partners een eerste jaarprogramma van activiteiten op.
- In het derde kwartaal van 2025 neemt het college een bestuurlijk besluit over het cultuurakkoord. Tegelijkertijd wordt de wervings- en selectieprocedure voor de cultuurmakelaar uitgevoerd. Het college houdt de gemeenteraad op de hoogte van de ontwikkelingen rondom het cultuurakkoord.
- Na goedkeuring van het akkoord begint de uitvoering van het activiteitenprogramma en start de fondsenwerving. De cultuurmakelaar coördineert deze uitvoering. De gemeente houdt

regelmatig voortgangsgesprekken met de cultuurmakelaar en er wordt jaarlijks een rapportage opgesteld.

- In het vierde kwartaal van 2026 wordt een tussenevaluatie van het cultuurakkoord uitgevoerd en vindt besluitvorming plaats over het vervolg.

Vanuit de gemeente monitoren we de voortgang van het proces en sturen we in samenspraak met de kwartiermaker en de cultuurmakelaar waar nodig bij.

8. Financiële paragraaf

Voor de financiering van het cultuurbeleid maken we gebruik van verschillende bronnen om een stevige en duurzame basis te creëren voor het cultuuraanbod. Ten eerste zetten we bestaande structurele subsidies voort. Deze subsidies bieden culturele organisaties continuïteit voor de langere termijn.

Verder maken we gebruik van de budgetten die beschikbaar zijn voor de uitvoering van GALA/Brede SPUK voor de jaren 2025 en 2026. Het plan van aanpak voor de Brede SPUK voorziet in de bekostiging van zowel de kwartiermaker als de cultuurmakelaar, die een essentiële rol spelen in de totstandkoming van het cultuurakkoord en het faciliteren van de samenwerking binnen de culturele sector. Tot slot kunnen op incidentele basis subsidies verstrekt worden, bijvoorbeeld vanuit het Familie Spoorfonds, om eenmalige activiteiten te ondersteunen en flexibel in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, kansen en behoeften.

Naast deze gemeentelijke financieringsbronnen verwachten we dat actief wordt ingezet op bijdragen van derden. Dit kan zijn cofinanciering, fondsen, sponsoring en subsidies van het Rijk of de provincie. We moedigen ook giften aan van particulieren en bedrijven. Deze bijdragen bieden meer financiële ruimte en versterken de haalbaarheid van projecten en activiteiten. Om de effectiviteit van deze financieringsbronnen te vergroten, speelt de cultuurmakelaar een belangrijke rol. Deze ondersteunt culturele aanbieders bij het verkrijgen van deze bijdragen door bijvoorbeeld het leggen van contacten met potentiële investeerders of sponsors, het helpen schrijven van subsidieaanvragen en het adviseren over mogelijke cofinancieringsopties. Door deze middelen te combineren, zorgen we er samen voor dat er een stevige en vitale cultuursector bestaat in Ambacht en een aantrekkelijk en toegankelijk cultuuraanbod beschikbaar is voor alle inwoners.

Hendrik-Ido-Ambacht

Voormalig gemeentehuis aan de Waal